Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8113565

Datum 20 november 2026
Betreft Toezegging vervolgtraject rapport Algemene Rekenkamer inzake verbeterplan OM voor naleving slachtofferrechten

Tijdens de behandeling in uw Kamer van het wetsvoorstel voor de Eerste en Tweede Vaststellingswet van het nieuwe Wetboek van Strafvordering op 10 februari jl. zijn door mijn ambtsvoorganger twee toezeggingen gedaan. Als eerste heeft hij toegezegd dat in de informatie aan slachtoffers wordt meegenomen dat zij in de slachtofferverklaring kunnen aangeven of zij een zitting of een strafbeschikking wenselijk vinden.[1] Daarnaast heeft hij toegezegd uw Kamer te informeren over het vervolgtraject naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer en het verbeterplan van het openbaar ministerie (OM) voor de naleving van slachtofferrechten.[2] Ik ga in deze brief op beide toezeggingen in.

De Kamerleden Janssen (SP), Nicolaï (PvdD) en Schalk (SGP) hebben verzocht om slachtoffers er op te wijzen dat zij in de schriftelijke slachtofferverklaring kunnen aangeven of zij een voorkeur hebben voor een OM-strafbeschikking dan wel een dagvaarding. Ik heb hierover overleg gevoerd met het OM. Op basis daarvan zie ik hierin geen toegevoegde waarde. Slachtoffers kunnen in de schriftelijke slachtofferverklaring nu al alles aangeven wat zij voor de behandeling van hun zaak relevant achten. Ook de voorkeur van een slachtoffer voor een OM-strafbeschikking of een dagvaarding kan daar dus worden aangegeven. De officier van justitie legt in beginsel geen OM-strafbeschikking op als er sprake is van een spreekrechtwaardig feit en het slachtoffer aangeeft van zijn spreekrecht gebruik te willen maken. Voor de niet-spreekrechtwaardige feiten kan het slachtoffer in de schriftelijke slachtofferverklaring de voorkeur uitspreken dat de zaak moet worden voorgelegd aan een rechter. Het is vervolgens aan de officier van justitie om te beslissen hoe de zaak zal worden afgedaan. Bij elke afdoeningsbeslissing weegt de officier van justitie alle belangen mee, ook die van het slachtoffer. Indien het slachtoffer het niet eens met de afdoeningsbeslissing van de officier van justitie kan hij beklag instellen bij het gerechtshof en voornoemde beslissing aan de rechter voorleggen. Nu slachtoffers alles wat zij relevant achten voor de behandeling van hun zaak nu al kunnen vermelden in de schriftelijke slachtofferverklaring, geeft de toezegging mij geen aanleiding om over te gaan tot aanpassing van de praktijk.

Ik vind het van groot belang dat de aan slachtoffers van strafbare feiten

[1] Verslag EK 2025/2026, nr. 17, item 8. De toezegging is gedaan naar aanleiding van vragen van de leden Janssen (SP), Nicolaï (PvdD) en Schalk (SGP).
[2] Verslag EK 2025/2026, nr. 17, item 8. De toezegging is gedaan naar aanleiding van een vraag van het lid Van Rooijen (50PLUS).

toegekende rechten in de praktijk worden nageleefd. Dit is ook aangegeven in de bestuurlijke reactie op het Verantwoordingsonderzoek 2025 . Met betrekking tot de geconstateerde onvolkomenheid heeft het OM aangegeven dat er al veel is verbeterd, maar dat het ingezette proces bij de uitvoering van slachtofferrechten nog niet afgerond is. De doelstelling van het OM is om zo snel mogelijk een significante verbetering te realiseren in het naleven van de wettelijke informatieplichten en het verbeterplan in 2027 in zijn geheel te hebben doorgevoerd. Ik heb in mijn meerjarenagenda slachtofferbeleid ook tot uitdrukking gebracht dat het van primair belang is dat slachtoffers goed geïnformeerd zijn over hun rechten en voorzieningen. Een individueel slachtoffer – wanneer goed geïnformeerd- kan dan zelf beslissen welke rechten het wil uitoefenen en van welke voorzieningen het wil gebruik maken.[3]

Rechten voor slachtoffers hebben alleen betekenis als zij in praktijk kunnen worden gebracht. Bij de verwezenlijking van die rechten vervult het OM een belangrijke rol. Ik heb er vertrouwen in dat het OM er alles aan doet om de aangekondigde verbetering voor slachtoffers te bewerkstelligen.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

[3] Kamerstukken II 2024-25, 33552, nr. 137

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

EK brief inzake toezeggingen SJenV

Datum
12 oktober 2026

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

De (toenmalige) SJenV heeft ten tijde van de behandeling van de eerste en tweede Vaststellingswet van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (d.d. 10 februari jl.) twee toezeggingen gedaan aan de EK. In bijgaande brief wordt de EK geïnformeerd over die toezeggingen.

2. Geadviseerd besluit

De SJenV wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud van de concept EK-brief.

3. Kernpunten

Tijdens het debat over de twee Vaststellingswetten zijn twee toezeggingen gedaan, namelijk:

1. SJenV zegt de Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Rooijen (50PLUS), dat hij (ook) de Eerste Kamer zal informeren over het vervolgtraject naar aanleiding van het rapport van de *Algemene Rekenkamer* en het verbeterplan van het OM voor de naleving van slachtofferrechten.
2. SJenV zegt de Kamer toe, naar aanleiding van vragen van de leden Janssen (SP), Nicolaï (PvdD) en Schalk (SGP), dat in de informatie aan slachtoffers wordt meegenomen dat zij in de *slachtofferverklaring* kunnen aangeven of zij een zitting of een strafbeschikking wenselijk vinden.

Algemene Rekenkamer

Als bijlage bij de EK-brief wordt het Verantwoordingsonderzoek 2025 van 20 mei jl. van de Algemene Rekenkamer (AR) en de bestuurlijke reactie daarop meegezonden. In het rapport van de AR wordt ten aanzien van de naleving van slachtofferrechten door het OM nogmaals (net als in het VO 2024[1] en hoewel de AR constateert dat het OM heeft gewerkt aan verbetering) een onvolkomenheid geconstateerd. In de EK-brief verwijst u naar de bestuurlijke reactie, waarin het belang is benadrukt van het naleven van slachtofferrechten, waaronder het recht op informatie. Ook wijst u op de meerjarenagenda slachtofferbeleid (juni 2025 naar de TK verzonden) waarin terugkomt dat het van primair belang is dat

[1] Zo bleek dat niet alle slachtoffers informatie ontvingen over de (correcte) zittingsdatum, een afschrift van de OM-strafbeschikking ontvingen of informatie (of niet op tijd) over de vrijlating van een verdachte uit voorlopige hechtenis. Daarnaast bleek dat bij niet alle slachtoffers hun informatiewens werd geïnventariseerd of niet tijdig werd gereageerd op het verzoek om kennis te nemen van processtukken.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
12 oktober 2026

slachtoffers goed worden geïnformeerd over hun rechten. En slachtoffers vervolgens, wanneer goed geïnformeerd, zelf kunnen beslissen welke rechten ze willen uitoefenen.

Het OM heeft naar aanleiding van het VO 2024 een verbeterplan opgesteld. De uitvoering daarvan is nog gaande. De doelstelling van het OM is om zo snel mogelijk een significante verbetering te realiseren. In de EK-brief geeft u aan daar vertrouwen in te hebben. In afstemming met het OM wordt qua tijdspad in de brief aangegeven dat de verbeteringen in 2027 zullen worden gerealiseerd. Vanuit het departement (DFEZ) wordt (zoals bij alle geconstateerde onvolkomenheden) een vinger aan de pols gehouden voor wat betreft de voortgang van de verbeteringen. De AR zal ook in het VO 2026 JenV aandacht besteden aan de informatieplichten van het OM jegens slachtoffers.

Slachtofferverklaring
De toezegging dat in de informatie aan het slachtoffer wordt meegenomen dat het slachtoffer in de schriftelijke slachtofferverklaring kan aangeven of hij een zitting of een OM-strafbeschikking wenselijk vindt, is met het OM besproken.

Het staat het slachtoffer al vrij om alles wat hij of zij relevant acht op te nemen in de schriftelijke slachtofferverklaring, zodat de officier dat mee kan wegen bij zijn beslissing. Het is aan de officier van justitie om een beslissing te nemen over de wijze van afdoening. Bij elke afdoeningsbeslissing (of dat nou een OM-strafbeschikking is of dagvaarden) weegt de officier van justitie vervolgens verschillende belangen, waaronder de belangen van slachtoffers, mee. Het OM ziet aldus geen toegevoegde waarde om het slachtoffer nog separaat erop te wijzen dat hij/zij kan aangeven een zitting of een OM-strafbeschikking wenselijk te vinden. Daarbij is ook van belang dat als contra-indicatie voor het opleggen van een OM-strafbeschikking geldt, wanneer er sprake is van een spreekrechtwaardig delict (en het slachtoffer heeft aangegeven van zijn spreekrecht gebruik te willen maken). In dat geval zal de zaak dus in beginsel worden gedagvaard (in beginsel, want een contra-indicatie behelst nog steeds een kleine marge waarin een officier van justitie anders kan beslissen). In de EK-brief geeft u (in lijn met het standpunt van het OM) aan geen toegevoegde waarde te zien in hetgeen is toegezegd.

4. Toelichting

4.1. Politieke context
De Kamer is op 12 januari jl. naar aanleiding van een motie van het lid Mutluer (PRO) geïnformeerd over het verbeterplan dat het OM naar aanleiding van de geconstateerde onvolkomenheid heeft opgesteld.[2]

4.2. Juridische overwegingen
Ingevolge artikel 51ac Wetboek van Strafvordering heeft het slachtoffer recht op informatie over de aanvang en voortgang van de zaak. Zo wordt het slachtoffer onder andere geïnformeerd over een sepot, de tenlastelegging, de datum van de zitting en het al dan niet instellen van hoger beroep.

4.3. Krachtenveld

[2] Met de motie Mutluer c.s. heeft de Kamer uitgesproken in te stemmen met decharge voor de jaarverantwoording 2024 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, onder de voorwaarde dat bij de begroting voor 2026 een aantal punten concreet worden uitgewerkt. Een van de punten was ervoor te zorgen dat slachtoffers de informatie krijgen waarop zij (wettelijk) recht hebben.

De brief is afgestemd met het OM en DGRR.

Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
12 oktober 2026

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.